

УДК 355.318:355

Ю. П. Бабков

М. О. Чепель

МЕТОД ПІДТРИМАННЯ ПОТРІБНОГО РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ СИЛ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ ПРИ ВИКОНАННІ ЗАВДАНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Запропоновано метод підтримання потрібного рівня інформаційно-психологічної безпеки особового складу сил охорони правопорядку при виконанні завдань із забезпечення громадської безпеки та визначено шляхи для підтримання її на потрібному рівні.

Ключові слова: метод, рівень, потенціал, інформаційно-психологічна безпека, забезпечення громадської безпеки.

Постановка проблеми. Наразі світ неможливо уявити без певних суперечностей та їх загострень у відносинах між людьми, соціальними групами, суспільства в цілому, які можуть породжувати виникнення соціальних конфліктів, що, своєю чергою, трансформуються і переростають у масові безпорядки та можуть нести загрозу громадській безпеці. Останніми яскравими прикладами таких конфліктів у світі є протести у Франції (рух “жовтих жилетів”) та Бельгії у 2018–2019 рр., масові протести у Каталонії (Іспанія) у жовтні 2019 р., демонстрації протестуючих у Гонконгу у 2019 р. Не варто також забувати про події, які відбувалися в Україні у 2013–2014 р. і призвели до масової загибелі правоохоронців та учасників акцій.

Соціальні конфлікти можуть розв’язуватися у різних формах різноманітними способами. Найбільш напруженою формою є активні дії сторін соціального конфлікту під час проведення масових заходів. У ході таких дій виникає необхідність забезпечення громадської безпеки (ЗГБ) у місцях масової активності громадян. До виконання завдань із ЗГБ залучаються органи державної влади (ОДВ) та сили охорони правопорядку (СОПр). Завдання із ЗГБ виконують, як правило, в умовах потужного інформаційно-психологічного протистояння (ІПП), яке супроводжується застосуванням сторонами соціального конфлікту різних форм і способів інформаційно-психологічного впливу (ІПВ) на

СОПр. Застосування стороною соціального конфлікту ІПВ може призвести до зниження морально-психологічного стану особового складу СОПр, виникнення ризику психогенних втрат та зниження рівня спроможності до виконання особовим складом службово-бойових завдань. Для ефективного виконання завдань особовим складом СОПр у місцях активних дій сторін соціального конфлікту виникає необхідність у створенні системи забезпечення інформаційно-психологічної безпеки (СЗІПБ) особового складу СОПр, яка має на меті підтримувати потрібний рівень інформаційно-психологічної безпеки (ІПБ) особового складу.

Забезпечити потрібний рівень ІПБ можливо лише комплексно, використовуючи як наявний потенціал системи забезпечення ІПБ, так і ефективні форми та способи визначення і підтримання потрібного рівня ІПБ, що ґрунтуються на відповідних наукових методах.

Відомі методи та методики забезпечення інформаційної та інформаційно-психологічної безпеки частково складають науково-методичну основу функціонування досліджуваної системи або її окремих елементів і можуть на певних етапах бути використані, але вони не повністю відповідають предмету дослідження. Крім того потребує обґрунтування узагальнений порядок застосування окремих процедур підтримання потрібного рівня ІПБ, який у таких методах не визначений.

Отже, актуальною є проблема розроблення методу підтримання потрібного рівня ІПБ особового складу СОПр, насамперед під час виконання завдань із ЗГБ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні є низка наукових праць, які відображують методологічні аспекти забезпечення інформаційної, інформаційно-психологічної безпеки в різних сферах життєдіяльності суспільства, зокрема, при забезпеченні національної безпеки держави та її складових. У праці [1] запропоновано метод підтримання визначеного (запланованого) рівня безпеки, який полягає у тому, що інформаційно-аналітичні структури проводять моніторинг і у разі виявлення загроз оцінюють їх характер, масштаб, рівень, інші характеристики, а також розробляють заходи щодо їх нейтралізації з урахуванням необхідності забезпечення визначеного (запланованого) рівня безпеки. Проте застосування зазначеного вище методу можливе лише у військовій сфері. У межах предмету дослідження певний інтерес становлять праці В. Ю. Богдановича [2–7], в яких для забезпечення визначеного рівня військової безпеки формуються комплексна модель і метод управління інтегрованим потенціалом протидії загрозам воєнного характеру на основі моделювання загроз, їх моніторингу, оцінювання рівня небезпеки і можливостей щодо її ескалації, оцінювання потрібного потенціалу протидії та формування інтегрованого потенціалу для реагування системи забезпечення і прийняття рішення на застосування певного варіанта використання інтегрованого потенціалу. Метод забезпечення інформаційної безпеки на основі соціальних механізмів, який визначає певну послідовність забезпечення безпеки, але з використанням лише технічних засобів, наведено у [8]. Автором статті [9] запропоновано методіку аналізу інформаційних загроз державі у військовій сфері, які мають інформаційно-психологічний характер, та оцінювання їх рівня, але застосування цього інструменту можливе лише у військовій сфері і повною мірою не може бути використано в інтересах СОПр. У науковій праці [10] авторами подано методичний підхід до виявлення та кількісного оцінювання негативного інформаційно-психологічного впливу на особовий склад військ (сил), який базується на застосуванні методу експертного оцінювання і може бути частково використаний для розробки методу підтримання потрібного

рівня інформаційно-психологічної безпеки СОПр при виконанні завдань із ЗГБ.

Таким чином, аналіз останніх досліджень і публікацій за визначеною темою засвідчив, що описані у науковій літературі методи і методики забезпечення інформаційної та інформаційно-психологічної безпеки, а також підходи до їх реалізації частково можуть бути використані в інтересах СОПр при виконанні ними завдань із забезпечення громадської, державної безпеки. Проте залишається актуальною розробка методу підтримання потрібного рівня ІПБ особового складу, який би враховував специфічні умови виконання завдань СОПр із ЗГБ, систематичні зміни у діях СОПр, що обумовлені швидкоплинністю оперативної обстановки та процесом ІПП.

Метою статті є розроблення методу підтримання потрібного рівня інформаційно-психологічної безпеки особового складу сил охорони правопорядку при виконанні завдань із забезпечення громадської безпеки.

Виклад основного матеріалу. Виконання завдань СОПр може здійснюватися в умовах складної інформаційно-психологічної обстановки (ІПО), яка характеризується наявністю значної кількості як позитивних, так і негативних ІПВ та інформаційного шуму, що створюються великою кількістю суб'єктів суспільно-політичних відносин (впливу), як правило, на ОДВ, СОПр та населення, що виступають у ролі об'єкта впливу. У ході цих дій як наслідок виникає процес ІПП, який характеризується активною інформаційно-психологічною взаємодією (інформаційно-психологічними впливами, заходами протидії та захисту від негативних ІПВ, превентивними інформаційно-психологічними заходами) між суб'єктами суспільно-політичних відносин [ОДВ, СОПр, з одного боку, та активними сторонами соціального конфлікту, дії яких загрожують громадській і державній безпеці, – з іншого, а також населенням, яке підтримує (ставиться нейтрально, не підтримує) протидіючі сторони]. У ході такого процесу сторони взаємодії мають на меті створити за рахунок використання різних форм ІПВ відповідний потенціал, що переважає потенціал (суму потенціалів) протилежної сторони (сторін) соціального конфлікту.

На рисунку 1 подано схему моделі двобічного ІПП між СОПр, що виконують завдання із ЗГБ, та стороною соціального конфлікту. Ця модель фактично відображує процес ІПП і створює уявлення про дії суб'єкта та об'єкта впливу.

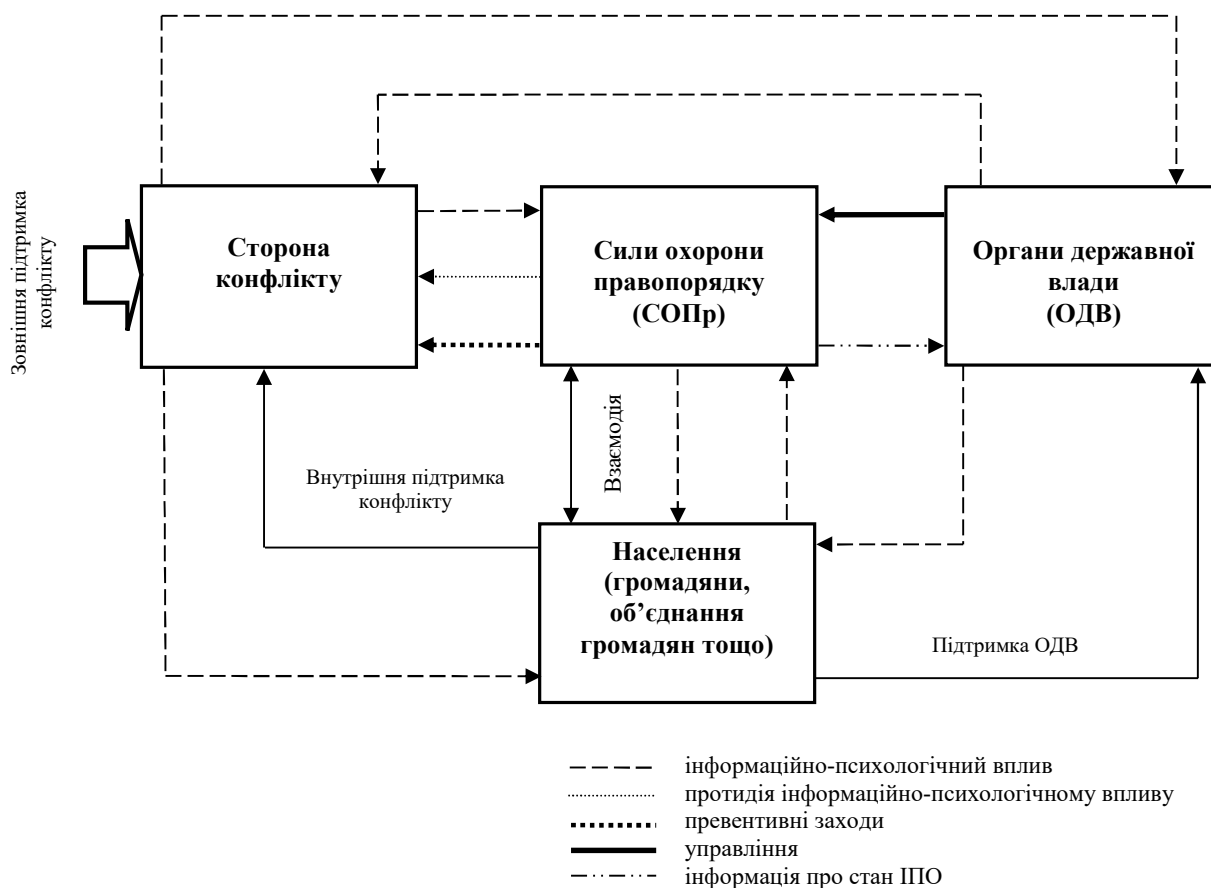

Рис. 1. Схема моделі двобічного ППІ між СОПр, що виконують завдання із ЗГБ, та стороною соціального конфлікту

Сторона конфлікту здійснює ППВ на:

- органи державної влади;
- сили охорони правопорядку, які являють собою правоохоронні структури держави, що мають відповідні сили і засоби для виконання специфічних службово-бойових завдань [11];
- населення (громадяни, об'єднання громадян тощо).

Цей вплив здійснюється у відповідних формах, таких, як інформаційно-психологічний захід, інформаційно-психологічна атака, інформаційно-психологічна акція, інформаційно-психологічний удар, інформаційно-психологічна операція [12], з метою досягнення поставлених цілей, отримання інформаційно-психологічної переваги і може мати прихований, латентний характер. У свою чергу, інформаційно-психологічна перевага може бути визначена як здатність створювати і підтримувати відповідний сумарний потенціал СОПр, ОДВ, що перевищує або нівелює потенціал негативного ППВ сторони соціального конфлікту шляхом проведення превентивних інформаційно-психологічних заходів або

рівноцінною відповіддю на ППВ сторони соціального конфлікту.

Модель двобічного ППІ між СОПр, що виконують завдання із ЗГБ, та стороною соціального конфлікту можливо описати виразом

$$P_{\text{с.конфл}}(t) \pm P_{\text{насел}}(t) - (P_{\text{СОПр}}(t) + P_{\text{ОДВ}}(t)) = \Delta(t),$$

де $P_{\text{с.конфл}}(t)$ – потенціал сторони конфлікту; $P_{\text{насел}}(t)$ – потенціал населення; $P_{\text{СОПр}}(t)$ – потенціал сил охорони правопорядку; $P_{\text{ОДВ}}(t)$ – потенціал органів державної влади; $\Delta(t)$ – різниця (перевага) потенціалів протидіючих сторін. Потенціал населення може бути як позитивний, так і негативний, залежно від підтримки (або невідтримки) сторони соціального конфлікту чи СОПр та ОДВ у цілому. Відповідно СОПр та ОДВ повинні створювати умови, коли $\Delta(t) \leq 0$ для нівелювання ППВ з боку суб'єкта впливу.

Результати проведених досліджень дозволяють зробити висновки, що досягти

поставлених цілей СОПр при виконанні завдань із ЗГБ в умовах ІПП неможливо без створення системи забезпечення ІПБ особового складу [13] (див. рис. 2), відповідних організаційних, інформаційних та інших заходів, які повинна організувати і здійснювати система, а також без застосування при цьому належних методів забезпечення інформаційно-психологічної безпеки.

Здійснивши аналіз відомих методів, зокрема, методу адаптивного управління інтегрованим потенціалом протидії виявленій (прогнозованій) загрози воєнній безпеці держави [6], а також тих, що стосуються державного реагування на небезпеки та загрози національній безпеці у її визначальних сферах [1], слід зазначити, що вони мають певну спорідненість, але є характерними у дослідженні питань забезпечення воєнної безпеки і повною мірою не можуть бути використані в інтересах СОПр під час виконання ними завдань із забезпечення

громадської безпеки. Специфічність цих завдань обумовлюється їх виконанням насамперед у мирний час, безпосередньою взаємодією із населенням, яке хоча і має різне ставлення до ОДВ та СОПр, але не є противником, а також обмеженістю повноважень із застосування сил і засобів різних органів і формувань СОПр, іноді без введення у дію особливих адміністративно-правових режимів тощо. Такі умови створюють певну напруженість ІПО в районі виконання завдань СОПр.

Метод, що розробляється, може бути побудований за аналогією до методу, який описаний у праці [6] і який базується на основі комплексування методів рефлексії, адаптації та методу підтримання визначеного (запланованого) рівня безпеки з огляду на специфіку виконання завдань СОПр із ЗГБ в умовах напруженої обстановки та обґрунтоване визначення потрібного рівня ІПБ СОПр з урахуванням їх потенціалу.

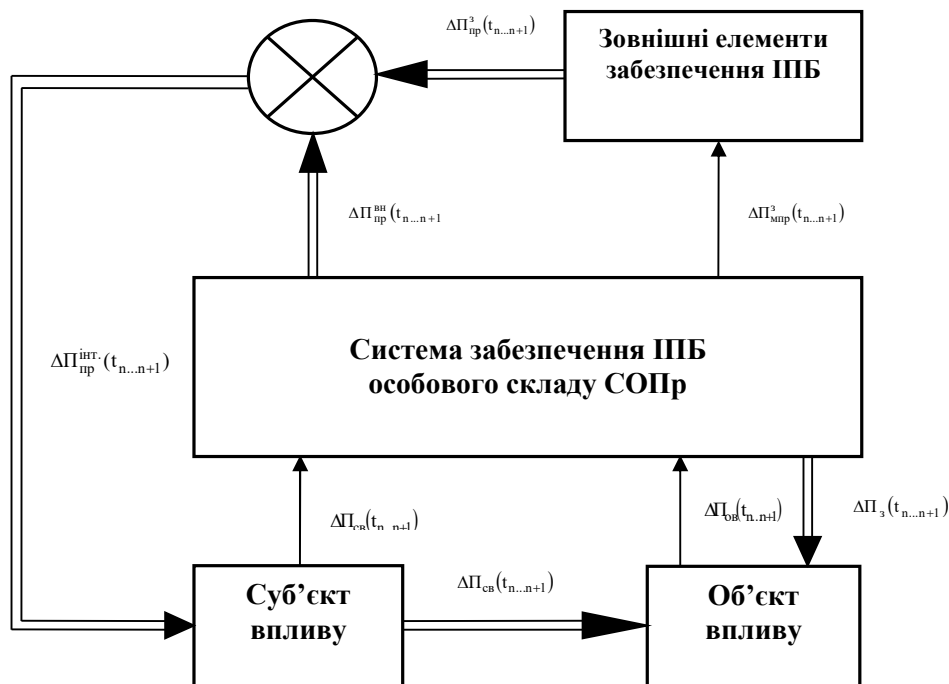

Рис. 2. Принципова схема системи забезпечення ІПБ особового складу СОПр: $\Delta\Pi_{пр}^{інт}(t_{n...n+1})$ – інтегрований потенціал протидії ІПБ; $\Delta\Pi_{св}(t_{n...n+1})$ – потенціал суб'єкта впливу; $\Delta\Pi_{об}(t_{n...n+1})$ – потенціал об'єкта впливу; $\Delta\Pi_з(t_{n...n+1})$ – потенціал підсистеми захисту від ІПБ; $\Delta\Pi_{мпр}^3(t_{n...n+1})$ – потенціал підсистеми моніторингу ІПБ щодо зовнішніх заходів протидії; $\Delta\Pi_{пр}^3(t_{n...n+1})$ – потенціал підсистеми протидії з використанням зовнішніх елементів забезпечення ІПБ; $\Delta\Pi_{пр}^{вн}(t_{n...n+1})$ – потенціал підсистеми протидії з використанням внутрішніх елементів забезпечення ІПБ

Запропонований метод складається з послідовного виконання таких етапів.

На першому етапі реалізації методу здійснюється моніторинг інформаційно-психологічної обстановки, яка являє собою сукупність чинників і умов, що мають істотний вплив на формування інформаційно-психологічного середовища, характерного для даного регіону (місцевості, країни в цілому) у певний період часу, і яка виражається через сукупність кількісних і якісних характеристик стану стосунків (відносин) між суб'єктами й об'єктами ІПВ [14]. Відбувається ідентифікація сил і засобів, якими здійснюється негативний ІПВ на СОПр, визначаються форми (інформаційно-психологічний захід, інформаційно-психологічна атака, інформаційно-психологічна акція, інформаційно-психологічний удар) [12], в яких реалізується вплив. Визначається потенціал суб'єкта впливу $\Delta\Pi_{\text{CB}}$ за кількістю N , частотою ν та тривалістю T ІПВ [15].

На другому етапі оцінюється рівень напруженості ІПО за градацією “звичайний”, “складний”, “кризовий”, “надзвичайний”. Кожний рівень напруженості ІПО характеризуватиметься відповідними умовами,

а саме: рівнем морально-психологічного стану особового складу СОПр, ступенем ризику психогенних втрат серед особового складу СОПр, його ймовірною величиною, а також співвідношенням між потенціалами об'єкта впливу, системи забезпечення ІПВ та суб'єкта впливу [15]. Характеристику ІПО залежно від рівня її напруженості подано у таблиці.

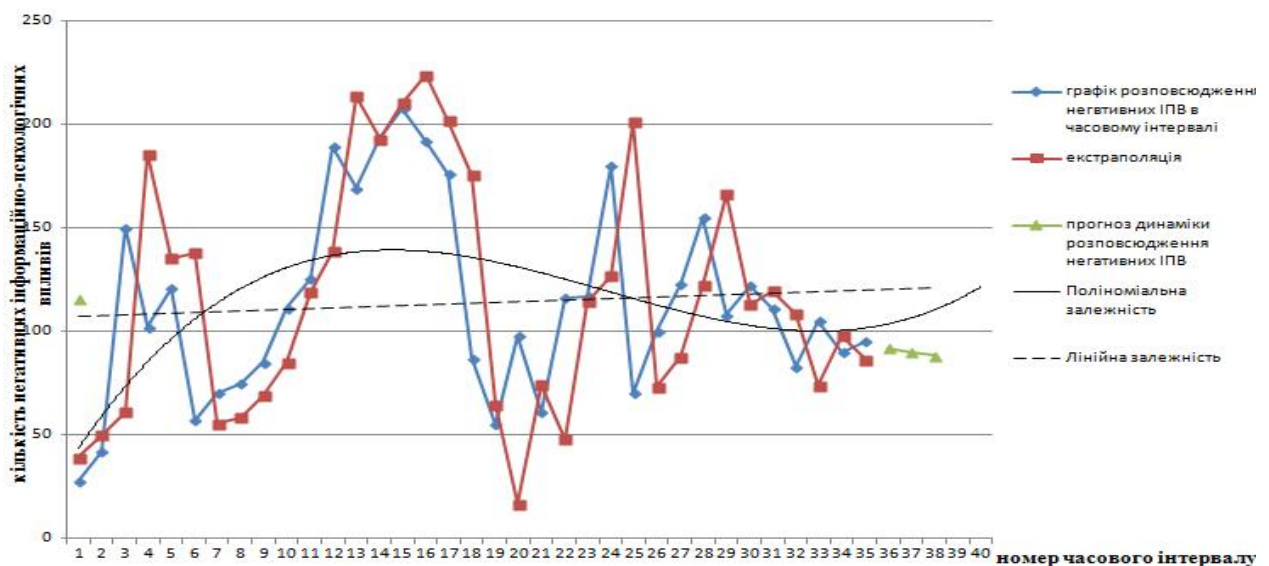
Третій етап методу передбачає прогнозування тренду змін напруженості ІПО за рахунок тенденції змін потенціалів суб'єкта впливу, об'єкта впливу та їх різниці на наступних кроках прогнозування. Цю процедуру можливо здійснити за допомогою адаптивної моделі прогнозування (моделі Брауна). При цьому розглядається процес здійснення суб'єктом впливу негативних ІПВ у різних формах за визначений проміжок часу і прогнозується тенденція щодо збільшення (або зменшення) цих впливів (див. рис. 3). Аналогічний підхід застосовується під час оцінювання складності оперативної обстановки, що склалася на території виникнення надзвичайної ситуації соціального характеру [16].

Характеристика інформаційно-психологічної обстановки в районі виконання завдань із забезпечення громадської безпеки силами охорони правопорядку

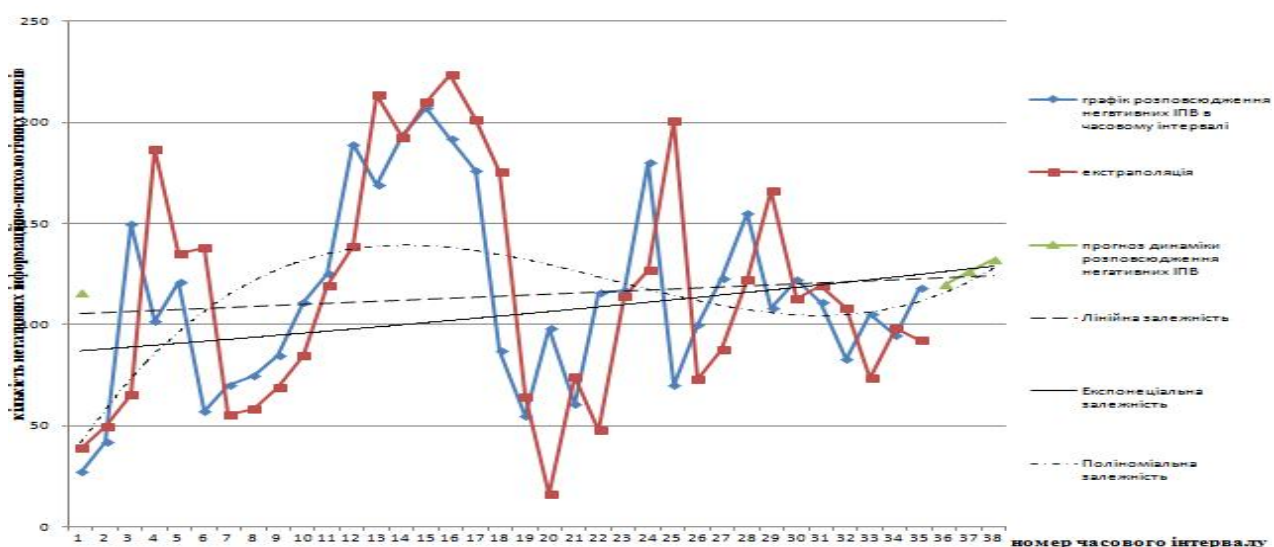
Співвідношення між потенціалами	Рівень морально-психологічного стану особового складу	Ступінь ризику психогенних втрат	Ймовірна величина ризику психогенних втрат	Відповідний рівень інформаційно-психологічної обстановки (ІПО)
$\Delta\Pi_{\text{CB}} \gg \Delta\Pi_{\text{OB}} + \Delta\Pi_{\text{CЗ}}$	Загрозливий	Недопустимий ступінь ризику	[20÷30%)	Надзвичайний
$\Delta\Pi_{\text{CB}} > \Delta\Pi_{\text{OB}} + \Delta\Pi_{\text{CЗ}}$	Низький	Критичний ступінь ризику	[10÷20%)	Кризовий
$\Delta\Pi_{\text{CB}} < \Delta\Pi_{\text{OB}} + \Delta\Pi_{\text{CЗ}}$	Середній	Підвищений ступінь ризику	[5÷10%)	Складний
$\Delta\Pi_{\text{CB}} \ll \Delta\Pi_{\text{OB}} + \Delta\Pi_{\text{CЗ}}$	Високий	Мінімальний ступінь ризику	[0÷5%)	Звичайний

Оцінювання достатності наявного потенціалу об'єкта впливу та СЗПБ проводиться на четвертому етапі реалізації методу. При цьому оцінювання потенціалу об'єкта впливу здійснюється за допомогою методик, які дозволяють визначити ступінь ризику психогенних втрат та морально-психологічний стан особового складу [15, 17], а також коригуються заходи захисту та протидії, які складають потенціал СЗПБ. Для компенсування і нівелювання потенціалу суб'єкта впливу за умови, коли рівень

напруженості ІПО характеризуватиметься як "кризовий" або "надзвичайний", можливе здійснення запиту на застосування потенціалу зовнішніх елементів системи забезпечення ІПБ. До складу зовнішніх елементів СЗПБ можуть входити вищі органи виконавчої влади, які реалізують інформаційну політику в країні та за її межами, спеціальні органи, яким надано право регулювати інформаційні потоки у засобах масової інформації специфічними силами та засобами.

а

б

Рис. 3. Приклади графіків поширення негативних ІПВ у часовому інтервалі в ході виконання завдань із ЗГБ СОПр: а – позитивний прогноз динаміки поширення негативних ІПВ; б – негативний прогноз динаміки поширення негативних ІПВ

На п'ятому етапі формується інтегрований потенціал протидії та захисту від негативних ІПВ як комбінація потенціалів СОПр, СЗІПБ та зовнішніх елементів СЗІПБ, що є достатнім для підтримання потрібного рівня ІПБ особового складу СОПр при виконанні ними завдань із ЗГБ. При цьому "потрібним рівнем інформаційно-психологічної безпеки особового складу СОПр при виконанні завдань із ЗГБ" пропонується вважати пороговий рівень, за якого сума інтегрованих потенціалів об'єкта впливу та СЗІПБ переважає інтегрований потенціал суб'єкта впливу, а також за умови, коли ступінь ризику психогенних втрат серед особового складу СОПр буде нижче за критичний, а їх імовірна величина не перевищуватиме 10 % кількості особового складу СОПр, залученого до виконання завдань із ЗГБ.

Шостий етап методу передбачає вибір відповідного сценарію дій СОПр щодо протидії та захисту від негативних ІПВ. База даних сценаріїв та ситуацій ІПП СОПр при виконанні завдань із ЗГБ може містити таку інформацію:

1) можливі причини виникнення конфлікту (ситуації), що становлять загрозу громадській безпеці і потребують залучення СОПр;

2) можливий розвиток конфлікту (ситуації), масштаби, наслідки;

3) цілі, які ставить суб'єкт ІПП;

4) динаміка зміни напруженості ІПО;

5) динаміка застосування форм ІПП;

6) динаміка застосування форм і способів протидії та захисту від ІПВ;

7) оцінки (реальні, прогнозні) показників потенціалу суб'єктів інформаційно-психологічного протистояння, а саме:

– кількість інформаційно-психологічних впливів;

– частота інформаційно-психологічних впливів;

– тривалість інформаційно-психологічних впливів;

8) очікувані наслідки застосування ІПВ на особовий склад СОПр (у відсотковому відношенні кількість психогенних втрат серед особового складу).

Якщо відповідного сценарію немає, то розробляється новий сценарій дій СОПр за рахунок комбінації форм і способів протидії та захисту від негативних ІПВ, які реалізуються у процесі ІПП.

Останнім етапом методу є реалізація сценарію дій СОПр щодо протидії та захисту від негативних ІПВ у ході ІПП при виконанні завдань із забезпечення громадської безпеки.

Зазначену вище послідовність етапів методу можливо подати схематично (див. рис. 4).

Після реалізації всіх етапів методу можливо виконати оцінювання ефективності реалізованого сценарію й у разі позитивного результату здійснити його архівування з подальшим занесенням до бази даних сценаріїв.

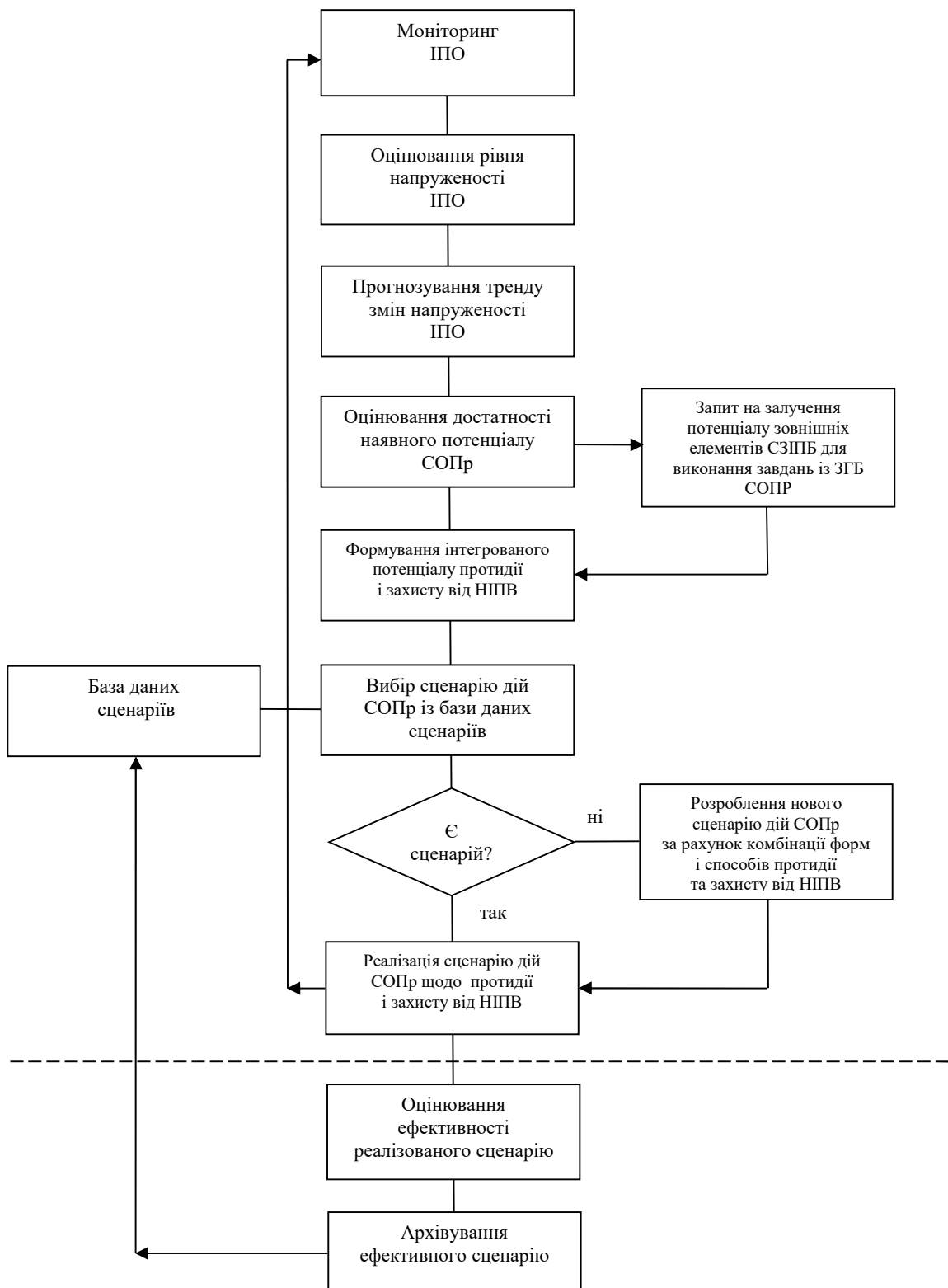

Рис. 4. Структурна блок-схема методу підтримання потрібного рівня інформаційно-психологічної безпеки особового складу сил охорони правопорядку при виконанні завдань із забезпечення громадської безпеки

Висновки

Таким чином, розроблено метод підтримання потрібного рівня інформаційно-психологічної безпеки особового складу сил охорони правопорядку при виконанні завдань із забезпечення громадської безпеки, який полягає у здійсненні моніторингу IPO, оцінюванні та прогнозуванні змін її напруженості у районі виконання завдань СОПр, визначенні рівня ПБ з урахуванням різниці між потенціалами суб'єкта впливу та елементами СЗПБ, рівня морально-психологічного стану особового складу, рівня ступеня ризику психогенних втрат серед особового складу і формування відповідних варіантів дій із протидії та захисту від негативних ППВ на основі типових сценаріїв дій СОПр, що забезпечать потрібний рівень ПБ. Цей рівень опосередковано залежатиме від нормалізації IPO у районі виконання завдань СОПр до рівня, не вище за "складний", що характеризується перевагою інтегрованого потенціалу об'єкта впливу і СЗПБ над потенціалом суб'єкта впливу, та спрогнозованого позитивного тренду змін напруженості IPO.

Потрібним рівнем інформаційно-психологічної безпеки особового складу СОПр при виконанні завдань із ЗГБ вважається пороговий рівень, за якого сума інтегрованих потенціалів об'єкта впливу і СЗПБ переважає інтегрований потенціал суб'єкта впливу, а також за умови, коли ступінь ризику психогенних втрат серед особового складу СОПр буде нижче за критичний, а їх імовірна величина не перевищуватиме 10 % кількості особового складу СОПр, залученого до виконання завдань із ЗГБ.

Запропонований метод на відміну від відомих методів дозволяє враховувати інформаційно-психологічну обстановку, яка склалася в районі виконання завдань СОПр із ЗГБ, та її напруженість, комплексно використовувати методи рефлексії та адаптації під час вироблення СЗПБ відповідних варіантів дій із протидії та захисту від негативних ППВ на основі типових сценаріїв дій СОПр або нових сценаріїв, які були розроблені та є адекватними IPO, що склалася, і визначати потрібний рівень ПБ особового складу СОПр.

Напрямок подальших досліджень є розроблення типових сценаріїв дій СОПр щодо протидії і захисту від негативних ППВ у ході ПП при виконанні завдань із забезпечення громадської безпеки.

Перелік джерел посилання

1. Богданович В. Ю., Свида І. Ю., Скулиш Є. Д. Теоретико-методологічні основи забезпечення національної безпеки України: монографія: у 7 т. Т. 1. Теоретичні основи, методи й технології забезпечення національної безпеки України / за заг. ред. Є. Д. Скулиша. Київ: НА СБ України, 2012. 548 с.

2. Богданович В. Ю., Павловський О. В. Комплексна модель управління інтегрованим потенціалом протидії загрозам воєнного характеру для забезпечення визначеного рівня воєнної безпеки держави. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. 2017. № 1 (26). С. 6–11.

3. Богданович В. Ю., Прима А. М. Спосіб визначення завдань складовим інтегрованим потенціалом деескалації загроз воєнного характеру з використанням методу експертно-значущих проміжних сценаріїв. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. 2017. № 1 (26). С. 12–16.

4. Богданович В. Ю., Сиротенко А. М. Синтез моделі управління інтегрованим потенціалом протидії загрозам воєнного характеру для забезпечення визначеного рівня воєнної безпеки держави. *Труди університету*. Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2017. № 6 (145). С. 5–12.

5. Богданович В. Ю., Висідалко А. Л. Методика автоматизованого моделювання експертно-аналітичних сценаріїв виявлення та усунення загроз реалізації національних інтересів. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. 2015. № 3. С. 21–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nitps_2015_3_6 (дата звернення: 09.12.2019 р.)

6. Богданович В. Ю., Свида І. Ю., Сиротенко А. М. Метод адаптивного управління інтегрованим потенціалом протидії виявлених (прогнозованих) загрозі воєнній безпеці держави. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. 2018. № 3 (32). С. 7–13.

7. Богданович В. Ю., Свида І. Ю., Сиротенко А. М. Методика формування та управління інтегрованим потенціалом протидії загрозам воєнного характеру для забезпечення визначеного рівня воєнної безпеки держави. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. № 2 (32). С. 81–86.

8. Виксинин И. И. Модель и методы противодействия нарушениям информационной безопасности в кибер-физических системах. URL: <http://conference.spiiras.nw.ru/seminar ICT/20180426Viksnin.pptx> (дата обращения: 09.12.2019 р.)

9. Левченко О. В. Методика аналізу інформаційних загроз державі у воєнній сфері та оцінювання їх рівня. *Труди університету*. Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2016. № 1 (134). С. 28–34.

10. Методичний підхід до виявлення та оцінювання негативного інформаційно-психологічного впливу на особовий склад військ (сил) / П. М. Сніцаренко та ін. *Наука і оборона*. 2017. № 3/4. С. 18–25.

11. Лазутко В. І. Сили охорони правопорядку: проблемні питання визначення та характеристики. *Форум права*. 2012. № 3. С. 357–363.

12. Бабков Ю. П., Пасічник В. І., Чепель М. О. Форми інформаційно-психологічного протидіяння в ході виконання завдань із забезпечення громадської безпеки формуваннями Національної гвардії України. *Честь і закон*. 2018. № 2 (67). С. 95–102.

13. Структура і функції системи забезпечення інформаційно-психологічної безпеки військовослужбовців Національної гвардії України / І. І. Ліпатов та ін. *Честь і закон*. 2017. № 2 (61). С. 43–49.

14. Бабков Ю. П., Чепель М. О., Євсєєв В. О. Результати аналізу та ранжування факторів, що впливають на складність інформаційно-психологічної обстановки у районі виконання завдань із забезпечення громадської безпеки формуваннями Національної гвардії України. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Військові та технічні науки*. Хмельницький: НАДПСУ, 2018. № 2 (76). С. 6–19.

15. Бабков Ю. П., Чепель М. О. Показники і критерії оцінювання рівня складності інформаційно-психологічної обстановки в районі виконання завдань із забезпечення громадської безпеки формуваннями Національної гвардії України. *Честь і закон*. 2019. № 2 (69). С. 53–62.

16. Бацамут В. М. Методика оцінювання складності оперативної обстановки, що склалася на території виникнення надзвичайної ситуації соціального характеру. *Честь і закон*. 2016. № 2. С. 10–18.

17. Ілляк О. О. Людський фактор військових формувань: зміст, оцінювання та прогнозування: монографія. Харків: Акад. внутрішніх військ МВС України, 2012. 252 с.

Стаття надійшла до редакції 16.12.2019 р.

УДК 355.318:355

Ю. П. Бабков, М. А. Чепель

МЕТОД ПОДДЕРЖКИ НЕОБХОДИМОГО УРОВНЯ ИНФОРМАЦИОННО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ЛИЧНОГО СОСТАВА СИЛ ОХРАНЫ ПРАВОПОРЯДКА ПРИ ВЫПОЛНЕНИИ ЗАДАЧ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ ОБЩЕСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Предложен метод поддержки необходимого уровня информационно-психологической безопасности личного состава сил охраны правопорядка при выполнении задач по обеспечению общественной безопасности и определены пути для поддержания ее на необходимом уровне.

Ключевые слова: метод, уровень, потенциал, информационно-психологическая безопасность, обеспечение общественной безопасности.

UDC 355.318:355

Yu. Babkov, M. Chepel

METHOD OF MAINTENANCE OF THE NECESSARY LEVEL OF INFORMATION AND PSYCHOLOGICAL SECURITY OF PERSONNEL COMPOSITION OF THE LAW ENFORCEMENT FORCES DURING EXECUTION OF PUBLIC SECURITY TASKS

The article elaborates a method of maintaining the required level of information and psychological security of law enforcement personnel in the performance of public security tasks, which consists in monitoring the information and psychological situation, assessing and forecasting changes in its tension in the area of execution of tasks by law enforcement forces, determination of the level of information and psychological security on the base of: the difference between the potentials of the subject of influence and the elements of the system of providing information and psychological security; the level of moral and psychological status of the personnel; the level of risk of psychogenic losses among personnel and the formation of appropriate options for counteracting and protecting against negative information and psychological influences based on typical scenarios of law enforcement forces that will provide the required level of information and psychological security, which will indirectly depend on the normalization of information and psychological situation in the area of execution of tasks by law enforcement forces to a level not higher than "difficult", which is characterized by the advantage of the integrated potential of the object of influence and system of information and psychological security of the potential impact of the subject and the projected positive trend change intensity information and psychological situation.

The required level of information and psychological security for law enforcement personnel when performing public security tasks is the threshold level at which the sum of the integrated potentials of the subject of influence and the system of providing information and psychological security outweighs the integrated potential of the subject of influence; provided that the degree of risk of psychogenic losses among law enforcement personnel is below the critical level, and their probable value will not exceed 10% of the number of law enforcement personnel involved in public safety tasks.

Keywords: *method, level, potential, information and psychological security, ensuring public safety.*

Бабков Юрій Павлович – заслужений працівник освіти України, кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри оперативного мистецтва Національної академії Національної гвардії України

<https://orcid.org/0000-0001-5586-4103>

Чепель Максим Олександрович – ад'юнкт Національної академії Національної гвардії України

<https://orcid.org/0000-0003-1395-7920>